

Broj 864/11

Dana 16.6.2011.godine

Ministarstvo prosvete i kulture Republike Srpske

n/r ministra, gđin Anton Kasipović

Predmet: - Mišljenje

-Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona srednjem obrazovanju i vaspitanju

Razumijevanje i uživanje ljudskih prava važan je dio pripreme svih mladih ljudi za život u demokratskom društvu. Pojmovi povezani sa ljudskim pravima mogu se i moraju usvojiti što ranije. Škole zato trebaju obezbjediti uslove u kojima će učenici neposredno doživjeti ostvarivanje ljudskih prava.

Škole u svom djelovanju trebaju podsticati učešće roditelja i ostalih članova zajednice.¹

Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju² jasno su definisani ciljevi obrazovanja.

Da bi škola ostvarila ciljeve obrazovanja definisane zakonom ona mora obezbjediti poštovanje prava učenika.

Da bi škola obezbjedila poštovanje prava učenika, propisi koji definišu te vrijednosti moraju definisati i ovlaštenja, i prava, obaveze i odgovornosti svih u obrazovnom procesu.

Učenik je subjekt prava, on ima i prava i odgovornosti, što uključuje i njegovo pravo na izražavanje vlastitog mišljenja i učestvovanje u određivanju pravila koja se u školi na njega odnose.

Roditelji imaju primarnu obavezu i odgovornost brinuti za zdravo odrastanje svoje djece i oni u obrazovnom sistemu imaju izuzetno važnu ulogu.

Iako su zakoni i do sada predvidjeli učešće i učenika i roditelja, ne rijetko, kada su u pitanju savjeti roditelja, to ostaje samo kao zakonom utvrđena mogućnost.

Škola ima izuzetno važnu ulogu ne samo u obrazovanju već i vaspitanju učenika. Međutim bez aktivnog učešća i roditelja i djece, bez adekvatne podrške lokalne zajednice, dovodi se u pitanje ostvarivanje ciljeva obrazovanja kako su zakonom definisani.

¹ Preporuka Vijeća Evrope broj 85)7 o učenju o ljudskim pravima u školi,

² Zakon o srednjem obrazovanju i vaspitanju, Službeni glasnik RS broj 74/08 i 106/09, član.4.

Nedovoljna saradnja roditelja i škole je problem na koji ukazuju i nastavnici i uprava škole, ali i roditelji ističu da ta saradnja nije na potrebnom nivou.

Da bi se izbjegle situacije u kojima se odgovornost zbog povrede prava djeteta u obrazovnoj ustanovi uvijek traži na drugoj strani, neophodno je zakonom definisati ulogu i važnost roditelja u obrazovanju njihove djece i utvrditi postupanje zbog propuštanja dužne pažnje roditelja i nesaradnje sa školom.

Pravila ponašanja i školska disciplina su izuzetno važni za nesmetan rad škole. Zato je važno da ta pravila budu definisana, da ih zajedno dogovore svi učesnici u obrazovnom procesu i da se ona odnose i na učenike, na nastavnike, roditelje i sve druge za vrijeme njihovog boravka u školi.

Pravila moraju biti istaknuta na vidno mjesto u školi i sa njima moraju biti upoznati svi u školi.

U skladu sa ovlaštenjima utvrđenim Zakonom³ dostavljamo Vam Mišljenje na

-Nacrt Zakona o izjenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju i očekujem da Instituciju u skladu sa članom 9. Zakona obavijestite o mjerama koje ste preduzeli.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu Republike Srpske

mr Nada Grahovac

³ Zakon o ombudsmanu za djecu, Službeni glasnik RS broj 103/08, član 9.

Nacrt Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o srednjem obrazovanju i vaspitanju

Prava i obaveze učenika-dodati naslov i definisati

Prava učenika su:

- pravo da bude obavješten o svim pitanjima koja se na njega odnose,
- pravo na uvažavanje njegovog mišljenja,
- pravo na pomoć i podršku u skladu sa njegovim najboljim interesom,
- pravo na prigovor u skladu sa ovim zakonom,
- pravo na učešće u radu savjeta učenika,
- pravo na učešće u izradi i poštovanje pravila kućnog reda,
- pravo na predlaganje mjera za unapređenje vaspitno obrazovnog procesa.,
- pravo na zaštitu od svakog oblika nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja, fizičkog kažnjavanja, omalovažavanja, vrijeđanja
- pravo na organizovanje u različite grupe, parlament učenika i sl.

Obaveze učenika su

- redovno pohađanje nastave,
- redovno pohađanje drugih oblika vaspitno obrazovnog rada koje je sam izabrao,
- poštovanje i pridržavanje svih pravila kućnog reda u školi,
- redovno izvršavanje obaveza koje proističu iz nastavnog plana i programa,
- redovno izvršavanje obaveza koje proizilaze iz normativnih akata i kućnog reda u školi,
- čuvanje udžbenika i drugih nastavnih sredstava, imovinu učenika i škole

Prava i obaveze roditelja, dodati naslov i definisati

Roditelj ima pravo i obavezu učestvovati u obrazovanju svoga djeteta, aktivno sarađivati sa školom i biti redovno obavješten o aktivnostima djeteta.

Roditelj je dužan brinuti se o redovnom izvršavanju obaveza djeteta u školi, te o nemogućnosti ili spriječenosti djeteta u izvršavanju obaveza, obavjestiti školu najkasnije u roku od _ dana.

Ako roditelj zanemaruje svoje obaveze, škola mu je dužna uputiti pisani poziv za razgovor sa razrednikom i stručnim saradnikom škole.

Ako roditelj i dalje zanemari svoje obaveze, kao i obavezu iz predhodnog stava, škola je dužna o tome odmah obavijestiti nadležni centar za socijalni rad, koji će obavijestiti školu o mjerama koje su preduzeli u konkretnom slučaju.

Kućni red,dodati naslov i definisati

Školski odbor u saradnji sa nastavničkim vijećem donosi Etički kodeks za neposredne izvršioce vaspitno obrazovnog rada u školskoj ustanovi.

Školski odbor u saradnji sa Savjetom roditelja, Savjetom učenika i Nastavničkim vijećem donosi kućni red u školi.

Kućnim redom se utvrđuju:

- pravila i obaveze ponašanja u obrazovnom sistemu -učenika, roditelja i nastavnika i svih drugih za vrijeme njihovog boravka u školi,
- pravila međusobnog odnosa učenika,

- pravila međusobnog odnosa učenika i nastavnika, zaposlenog osoblja i drugih za vrijeme njihovog boravka u školi,
- pravila bezbjednosti i zaštita od socijalno neprihvatljivih oblika ponašanja,
- odnos prema imovini.

Dodati član kojim se definiše

da je u školskim ustanovama zabranjena svaka reklama i/ili prodaja proizvoda koji nisu u skladu sa ciljevima utvrđenim članom 4 zakona.

- u članu 46. stav3. definisati da žalbu školskom odboru mogu podnijeti i roditelj, staralac ili usvojlac djeteta,
- u članu 65. definisati novu vaspitno-disciplinsku mjeru – predisključenje iz škole
- u članu 65. stav 3 dodati: Pri izricanju vaspitno disciplinske mjere škola je dužna, pored odlučnih činjenica utvrditi i sve okolnosti učenikova razvoja-mentalna i socijalna zrelost, porodične prilike i druge važne okolnosti koje utiču na njegov razvoj.
- član78. stav 3: na isti način kao za nastavnike,definisati postupak za direktora
- član 87 u vezi sa članom 101:propisati postupak ako direktor škole
- u članu 87. dodati: korišćenje mobilnog telefona u nastavi
- u članu 106, stav 5, tačka b) –dodati i nastavničkom vijeću i stručnim aktivima.